

stocznioowych wykorzystywali aż do likwidacji bazy. W basenie kotwiczyły okręty radzieckie. Stare młoty mechaniczne, zbiornik na wieży ciśnieni, żurawiki oraz zabytkowe budynki to pozostałości maszynowego parku. Zachowały się też niektóre zabytkowe budynki z czerwonej cegły. Najnowsze odkrycia: kotwice i schrony dopełniają obrazu. Dzięki niemyim świadkom, zapomniana historia miejsca powoli wypełnia się treścią. □

Zdjęcia: Autorka, Piotr Laskowski

Część historyczna opracowana została dzięki uprzejmości Piotra Laskowskiego.

LITERATURA:

I. Laskowski P., „Basen Północny – dawna Stocznia Miejska” [w:] „Vineta” nr 4 (29. I.1997).

Zdjęcie wywiadowcze Basenu Północnego, zrobione z samolotu RAF w lipcu 1943 r. Na półwyspie pomiędzy basenem, a kanałem portowym wyraźnie widoczne torowiska kolejowe, budynek dawnej stacji pomp oraz małe schrony przeciwlotnicze. Przy nabrzeżu lekki krążownik „Koenigsberg”, transportowce i mniejsze barki. (Fot. z archiwum P. Laskowskiego).

Sekret Książa bliższy rozwiązania

PIOTR MASZKOWSKI

Dobra wiadomość dla miłośników tajemnic zamku Książ. Znana grupa badaczy wznowiła po 5 latach przerwy eksplorację niedostępnych do tej pory pomieszczeń, zaś Bogusław Wołoszański przez kilka miesięcy będzie kręcił na terenie zamku i w okolicy serial oparty na powieści „Twierdza Szyfrów”.

Postaci Tadeusza Słowikowskiego, Piotra Kruszyńskiego czy Andrzeja Gaika nie trzeba przedstawiać. Wieloletni badacze Książa i Gór Sowich dzięki uprzejmości Prezesa Zarządu Przedsiębiorstwa „Zamek Książ” dr Jerzego Tutaja zakończyli niedawno pierwszy, wstępny etap badań niedostępnych do tej pory pomieszczeń. Działania te miały na celu zinventaryzowanie przebudowywanych przez Organizację Todt w czasie ostatniej wojny pomieszczeń oraz dokładne porównanie planów z 1943 roku z wykonanymi pracami, których efekty widoczne są do dzisiaj. Redakcja „Odkrywcy” jako pierwsza miała okazję zobaczyć niedostępne od lat wnętrza i zapoznać się z wstępnymi wynikami przeprowadzonych badań. Wiele szybów windowych, zaczopowane wejścia do pomieszczeń oraz wciąż niezidentyfikowane rozwiązania architektoniczne, stanowią w dalszym ciągu nieme świadectwo budowy, której przeznaczenie do dzisiaj nie jest nie znane. Liczne domysły

i koncepcje dotyczące tego problemu są raczej wynikiem spekulacji, niż informacji źródłowych. Niestety, dokumentacja, którą dysponowali nasi badacze, jedynie w niewielkim stopniu odpowiada fizycznym śladom przebudowy. W dalszym ciągu brak jednoznacznego potwierdzenia, czy właśnie tu miała być reprezentacyjna kwatery Hitlera, siedziba sztabu czy Ministerstwa Spraw Zagranicznych Rzeszy. Znane są też teorie mówiące o laboratoriach, ośrodku eksperymentalnym, czy bliżej nieokreślonej Wunderwaffe. Niektórzy, właśnie na zamku, dopatrują się klucza także do tajemnicy „Riese”, być może w postaci obszernego archiwum, obejmującego także nieznaną do tej pory dokumenty, dotyczące i innych tajemnic III Rzeszy. Najważniejszą kwestią jest również to, że na Książu panuje poważne prace remontowe, realizowane są nowe koncepcje wykorzystania zamku, być może już niedługo zostaną udostępnione nowe sale.

Co skrywają podziemia Książa?

Tajemnicza klatka schodowa.

Tadeusz Słowikowski dokonuje pomiarów.

Bogusław Wołoszański i dr Jerzy Tutaj (po prawej) podczas konferencji prasowej w zamku Książ.

Wielu z Czytelników zapewne zelektryzuje informacja o rychłym rozpoczęciu zdjęć do nowego serialu telewizyjnego opartego na „Twierdzy Szyfrów” Bogusława Wołoszańskiego. Ekipa filmowa wraz z autorem spędzi w Książu kilka miesięcy, wykorzystując nie tylko zamek i jego otoczenie, lecz również wiele okolicznych lokacji, łącznie z obiektami znajdującymi się w Górach Sowich. W stosunku do oryginału motyw Książa został na potrzeby filmu znacznie rozbudowany, podobnie zresztą jak wiele innych wątków. Ostatecznie ma powstać 13 odcinków po 45 minut każdy, z wieloma scenami batalistycznymi, udziałem licznych statystów, grup rekonstrukcyjnych oraz ogromnej liczby pojazdów. Z przyjemnością mamy okazję ogłosić, że relacje z planu filmowego oraz wspomnianych wcześniej badań będą gościć często na naszych łamach. Pierwsze szczegóły w już w numerze styczniowym. Serdecznie zapraszamy. □

Zdjęcia: Autor